

George Bush d.ä. berättar om en händelse under sin tid som vicepresident vid den gamle sovjetledaren Leonid Brezhnevs begravning. Begravningshögtiden samlar representanter från hela världen och går via TV sändningar ut till alla nationer. Det är ett viktigt propagandatillfälle för den gamla kommunistiska makten. Inget får gå fel. Då händer det otänkbara. Brezhnevs änka har hela tiden stått vid sin makes bår, alldeles stilla. Hon har nästan inte rört en min. Så, precis när soldaten går fram för att stänga igen kistan, händer det. Inför en hel värld böjer hon sig snabbt ner över sin make och tecknar korset över hans bröst. Mitt i denna sekulariseringens katedral står hustrun till den man som en gång styrde alltsammans och hoppas att han haft fel. Hon hoppas att det, trots allt, finns ett liv efter döden och att detta liv bäst representeras av den Jesus som en gång dog på ett kors för hela den mänsklighet som nu såg allt, och att han, trots allt som varit, skulle kunna ha nåd att ge, också till hennes man.

Kommunismen, och ateismen, slutade där. Deras teorier gick hit men inte längre. Nu behövde hon hopp. Det fanns inte hos Marx eller Lenin. Så tränger hon sig fram, till slut, fram till Jesus Kristus, med en tyst bön om nåd. För vi söker tröst. Inte sant? Förr eller senare gör vi det alla.

Var finner du ditt hopp? Var finner du hopp de dagar du behöver det lika desperat som en drunknande behöver en livboj för att inte gå under? Jag finner mitt i några ord som uttalades utanför en tom trädgårdsgrav i Jerusalem en gång, Mark 16:1-8: "När sabbaten var över köpte Maria från Magdala och Maria, Jakobs mor, och Salome vällyktande kryddor för att gå och smörja honom. Tidigt på morgonen efter sabbaten kom de till graven när solen gick upp. Och de sade till varandra: "Vem skall rulla undan stenen från graven åt oss?" Men så fick de se att stenen var bortrullad, den var mycket stor. De gick in i graven och såg en ung man i lång vit dräkt sitta där till höger, och de blev förskräckta. Men han sade till dem: "Var inte förskräckta. Ni söker efter Jesus från Nasaret, han som blev korsfäst. Han har uppstått, han är inte här. Se, här är platsen där han blev lagd. Men gå och säg till Petrus och de andra lärjungarna: 'Han går före er till Galileen. Där skall ni få se honom, som han har sagt er.'" Då lämnade de graven och sprang därifrån, darrande och utom sig. Och de sade ingenting till någon, för de var rädda." Jag lånar två uttryck från texten. Först:

1. Han är inte här, han har uppstått

- Varför söker ni den levande bland de döda, frågar ängeln. i Lukas evangelium. För honom, en ängel, van vid Guds närhet, är detta obegripligt. Låter han inte rent av förvånad, som att han omöjligt kan förstå hur vi tänker?

Detta att söka bland de döda... Kanske kunde man här till att börja med tänka en liten stund på alla dessa TV program där människor som säger sig kunna tala med de döda snubblar omkring i mörka rum och påstår allt möjligt, utan någon som helst granskande prövning av annars så religionskritiska journalister. Märkligt.

Att söka upp viktiga människors gravar är en vanlig sak i många olika kulturer och för många olika religioner. Jag har t.ex. stått utanför Maos mausoleum vid Himmelska fridens torg, där köerna ringlade sig fram för den som ville få en liten skymt av den gamle döde diktatorn. Lenin ligger i ett liknande mausoleum vid Röda torget i Moskva. Detta förgudande av gamla döda ateistiska diktatorer är förstas en rätt motsägelsefull sak.

Inom religionens värld blir vallfartsresorna till heliga mäns gravar ofta en del av själva religionsutövandet. När Buddha dog kremerades han. Kvarlevorna spreds ut över världen och lades i så kallade "stupor" som t.ex. "Den heliga tandens tempel" i Sri Lanka, dit man idag kan vallfärda för att få vara i närheten av en Buddhas tänder. Varje år besöker miljoner pilgrimer Muhammeds grav i Medina och en konfucianist kan

besöka Konfucius grav i Qufu, i Shandongprovinsen, i Kina. Men när kvinnorna kom till graven för att söka efter Jesus frågar ängeln: - Vad gör ni här? Varför söker ni efter den levande bland de döda? Han är inte här. Han är uppstånden. Och till oss, västerländska sekulariserade materialister, som söker vår tillfredsställelse i pengar, saker och ting, kunde ängeln kanske ha frågat, minst lika förvånad: - Varför söker ni efter den levande i det döda? Varför söker ni efter liv i döda ting... nu när Jesus är uppstånden?

Men kan man verkligen tro på sådant? Ge mig några förnuftsmässiga skäl till varför en tänkande människa skulle tro på Jesu uppståndelse? Låt mig ge dig fem:

1: Om det finns en Gud så finns det en möjlighet

Luk 1:37: "Ty ingenting är omöjligt för Gud."

D.v.s. om det *inte* finns en Gud så har inte Jesus uppstått. Den kristna tron är inte tron på att folk uppstår hur som helst. Nej, Jesu uppståndelse är ett under, ett under över alla andra under. Frågan till en kultur som ibland verkar tro att den avskaffat Gud blir alltså: *Vet vi* verkligen att det inte finns någon Gud? Och svaret är förstås att ingen kan bevisa att Gud *inte* finns. Med andra ord är det möjligt att Gud finns. Och om det är möjligt att Gud finns så är det också möjligt att Gud har uppväckt Jesus från döden. "Ty ingenting är omöjligt för Gud."

2. Tron på Jesu uppståndelse väcktes och spreds med oerhörd kraft, mot alla odds

Det var inte alls så att människor under det första århundradet förväntade sig att döda skulle uppstå. Åtminstone inte på det här sättet. Bland judarna förnekade en grupp, saddukeerna tron på uppståndelse. En annan, fariseerna trodde däremot på en framtida uppståndelse, men på den yttersta dagen. Inte här och nu. Och bland romarna avvisades denna tro i det närmaste som galenskap, vilket vi hör mellan raderna i Paulus fråga till den romerske ämbetsmannen Festus i Apg 26:8: "Varför anser man det otroligt bland er att Gud uppväcker döda?" Så om nu *inte* Jesus uppstått från döden, hur kunde då en sådan bisarr idé få en så stark framgång på så kort tid och beröra så många så djupt? Den som helt avvisar Jesu uppståndelse blir svaret skyldig.

3. Jesu grav var tom på påskdagens morgon

Jesus begravde, när många andra korsfästa fick hänga kvar på korset i avskräckande syfte, eller kastades i en massgrav. Men Jesus fick en grav. Och inte vilken grav som helst. Hans grav tillhörde en namngiven man, nämligen Josef från Arimataia. Och vi får inte bara ett namn utan också en identifikation. Vi får veta att denna Josef var en av de sjuttio i den judiska regeringen. Detta är viktigt. Man hittar helt enkelt inte på människor som Josef från Arimataia. Han är för känd och för enkel att kolla upp. Man visste vem han var och var man kunde finna denna grav. Denna uppgift visar på äkthet. Det gick helt enkelt inte att hävda det här på 30-talet i Jerusalem om det inte var sant. Jesus dog, och lades i en grav, hör en man som var offentlig och mycket välkänd. Och inom några timmar var den graven tom.

De som först kunde konstatera det var kvinnor. Detta visar också att berättelsen är autentisk, för om någon hade velat hitta på den här berättelsen hade han nog inte hänvisat till några kvinnor, eftersom kvinnors vittnesmål inte räknades som lika starka som mäns vittnesmål vid den här tiden. (Jag vet. Det är knäppt!)

Lägg också märke till detta: Jesu fiender håller med om att kroppen är borta, även om det har en annan förklaring till det och säger att lärjungarna burit bort kroppen. Fast då utelämnar de en massa problem, som t.ex. att graven var vaktad, förseglad och bevakad av Rom, eller det där med den stora stenen. Hur som helst är vittnesbördet *både* från Jesu vänner och fiender att graven är tom och att kroppen

verkligen var borta. Detta förnekar ingen. Så hur kommer det sig, om inte Jesus uppstått?

4. Människor börjar rapportera om att de mött Jesus livs levande

Det är rapporter som strömmar in från olika håll under sex veckor. Den viktigaste text vi har om detta återfinns i 1 Kor 15:3-8: "Bland det första jag förde vidare till er var detta som jag själv hade tagit emot: att Kristus dog för våra synder i enlighet med skrifterna, att han blev begravd, att han uppstod på tredje dagen i enlighet med skrifterna och att han visade sig för Kefas och sedan för de tolv. Därefter visade han sig för mer än femhundra bröder vid ett och samma tillfälle, de flesta är ännu i livet, men några har avlidit. Därefter visade han sig för Jakob och sedan för alla apostlarna. Allra sist visade han sig också för mig."

Det här är en viktig text för kyrkans tro på Jesu uppståndelse. För det första är forskarvärlden i stort sett helt överens om att Paulus skrivit detta. Han gör det i mitten av 50-talet, men hänvisar till en undervisning han själv tagit emot. Här tror de flesta att han syftar på hur han tre år efter sin omvändelse mötte Petrus och Jakob i Jerusalem, vilket betyder att detta är mycket gammalt material. Detta är vad man trodde på och berättade om i Jerusalem på 30-talet, d.v.s. strax efter Jesu uppståndelse. Här hänvisar Paulus till kyrkans bas-tro, d.v.s. till tron på Jesu död för våra synders skull, att han blev begravd, uppstod efter tre dagar och visade sig för många. Och vi får dessutom namn på vittnen, som Petrus, Jakob, de tolv och Paulus själv. Dessutom visade Jesus sig för mer än 500 bröder på samma gång. Paulus säger att de flesta är i livet och ger med det en inbjudan till varje skeptiker att kolla upp hans uppgifter. En sak till: Jesus visade sig *fysiskt*. Fyra gånger efter hans uppståndelse står det att han åt med människor. Och man rörde vid honom. Detta är konkret och i ordets verkliga mening handgripligt.

5. Människors förvandlade liv

Det förekom ungefär samtidigt att andra gestalter trädde fram i Israel och sa sig vara Messias, som t.ex. folkledaren Bar-Koshba, omkring 130 e.Kr. När dessa gestalter dog, besegrade av Rom, upplöstes alla dessa grupperingar genast. Och lägg märke till att precis detsamma var på väg att hända med den kristna rörelsen. När Jesus fängslades och korsfästes flydde lärjungarna och gömde sig. De skingrades och ville ge upp. Men plötsligt är de med om *något* som förändrar bilden, som reser dem upp och ger dem nytt mod. Det är närmast obegripligt att Petrus som nyss förnekat Jesus tre gånger plötsligt står på torget i Jerusalem och predikar frimodigt om Jesu uppståndelse. Han är åtminstone själv så övertygad om att han är beredd att ge sitt liv för denna tro.

Låt oss nu ta ett steg bakåt och betrakta den här bilden. Vad är det vi ser? Graven är tom, hundratals människor säger sig ha mött en levande Jesus, och deras liv förvandlas av dessa upplevelser.

När man ska bedöma historien ställer man frågan: Vad är den bästa förklaringen till det som hänt? Det har då förts fram många hypoteser omkring uppståndelsen, d.v.s. alternativa förklaringar till Jesu uppståndelse och till kyrkans explosiva tillväxt. Låt mig nämna de vanligaste:

1. Berättelserna om mötena med den uppståndne är legender

Fast det håller inte. Texterna är i tid för nära händelserna. Så snabbt uppstår inte legender. Och det fanns fortfarande ögonvittnen som kunnat bestrida överdrifter och lögner. Det är detta Paulus menar med sina ord om att de flesta av de 500 fortfarande var i livet. Dessutom förklarar inte teorin om legender det faktum att lärjungarnas liv förvandlades. *Något* måste ändå ha hänt.

2. Jesus kanske var skendöd

Nej, det var han inte. De romerska bödlarna misslyckades inte med det de var specialister på. De såg till att Jesus var död. Dessutom begravdes han av sina närmaste vänner. De hade nog inte begravt honom om de inte var säkra på att han dött. Och hur skulle för övrigt en nästan halvdöd Jesus kunnat övertyga alla om att han segrat och var uppstånden? Nästan ingen tror längre på den här teorin.

3. Kvinnorna kanske gick till fel grav

De kanske kom till en annan grav, en tom grav, och så tog den religiösa hysterin över. Fast Jesus hade många fiender. De visste vem Josef från Arimataia var och var hans grav låg. Hade någon börjat predika att Jesus uppstått hade de genast gått till rätt grav och motbevisat detta.

4. Lärjungarna stal Jesu kropp

Det var ju en idé som Jesu fiender ville lansera. Men varför skulle lärjungarna göra det? Varför skulle de vilja gå i döden för en lögn. Och så var det förstås det där med stenen som gjorde det omöjligt att göra detta obemärkt, och alla vakterna. Nej, Jesu lärjungar är verkligen övertygade om Jesu uppståndelse, och många fick ge sitt liv för den tron.

5. Kanske var synerna av Jesus hallucinationer

Hallucinationer är möjliga. Inte vanliga, men möjliga. Men nu var det ju så att lärjungarna inte alls hade några förväntningar omkring att Jesus skulle uppstå. Tvärtom lät de sig mycket motvilligt övertygas, efter många tvivel. När kvinnorna kom till apostlarna efter att ha varit vid graven för att berätta om vad de varit med om skriver Lukas: "De tyckte att det bara var prat och trodde inte på dem." Dessutom känner vi inte till något exempel på *kollektiva hallucinationer* där hundratals människor simultant haft samma hallucination. Det är orimligt och okänt. Och sist av allt förklarar det inte heller hur graven kunde vara tom.

Lyssna: Om det är möjligt att Gud finns så är det möjligt att Jesus har uppstått. Och utifrån de fakta vi har i målet är faktiskt detta, Jesu verkliga uppståndelse, fortfarande den bästa förklaringen till att graven var tom, att så många säger sig ha mött honom och till alla dessa förvandlade liv, liksom till kyrkans dynamiska utveckling.

Det var punkt 1 på mitt utkast. Här kommer min andra punkt, med lånade ord från bibeltexten **2. Han går före er** Ta in det idag, denna uppståndelsens dag: Jesus har uppstått... och går före dig. Det spelar ingen roll var du kommer. Jesus har varit där före dig. I ditt nya arbete, i dina nya relationer, i hinder och svårigheter, i väntsalen på sjukhuset, i sorgen och t.o.m. i döden. Jesus, den levande, har redan varit och är fortfarande där. Han går före dig.

- Han är inte här, sa ängeln. Han har uppstått. Och idag kan vi säga detsamma, fast tvärtom: - Han är *här*. Han har uppstått! - Där ni samlas i mitt namn är också jag, lovar Jesus. Här... levande, närvarande, angelägen, kraftfull, nådefull och full av kärlek.

Död och förgängelse ska aldrig mer få sista ordet. Det är därför det går ett jubelrop över världen idag. Det följer solens gång över jorden när morgonljuset väcker den världsvida kyrkan till påskdagsgudstjänst, där det proklameras i varje land på jorden, av några få på vissa platser, där förföljda små grupper möts och i stora katedraler och samlings-salar i länder där väckelser gått fram, liksom här hos oss i vår egen stad, där också du och jag stämmer in i kören av röster: - Jesus Kristus är sannerligen uppstånden!